

Branimir Štimec
Josip Rajner
Nedeljko Pavlic
Nikola Sedlar
Radovan Cesarec

ANALIZA STANJA HRVATSKOG BICIKLIZMA ZA MLAĐE DOBNE KATEGORIJE OD 2008. DO 2013. GODINE

1. UVOD

Hrvatski biciklistički savez (HBS) predstavlja nacionalni sportski savez koji je član Hrvatskog olimpijskog odbora kao i međunarodne biciklističke federacije (UCI). Natjecateljski biciklizam u Hrvatskoj za kojeg je nadležan isključivo HBS, od 2008. godine bilježi nastup na olimpijskim igrama u Pekingu s trojicom vozača (Rogina, Miholjević, Kvasina) te nastup na olimpijskim igrama u Londonu 2012. godine s dvojicom vozača (Rogina, Đurasek) u cestovnom biciklizmu. Od značajnijih rezultata svakako treba izdvojiti osvajanje brončane medalje 2012. godine na svjetskom cestovnom juniorskom prvenstvu (Rumac) vozača koji je vozio MTB (brdski biciklizam) u mlađim dobnim kategorijama. Iz navedenog možemo zaključiti da hrvatski vozači mogu konkurirati u svjetskom biciklizmu. Organizacijski gledano, natjecanja od kategorije Junior (17 i 18 godina) pod okriljem su UCI-a te se održavaju po UCI pravilima. Svi kategorijama ispod 17 godina isključivu nadležnost organizacije natjecanja ima nacionalni savez odnosno HBS. Biciklizam je izuzetno dobro zastupljen u školskom sustavu Republike Hrvatske preko programa *Sigurno u prometu* u sklopu predmeta Tehničke kulture za djecu do 13 godina pod okriljem Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta. HBS ima samostalnost u organizaciji biciklističkih natjecanja za mlađe dobne kategorije, no međutim savez ta natjecanja ne organizira niti financira, već se natjecanja organiziraju i financiraju preko biciklističkih klubova u sklopu Kupa Hrvatske te Nacionalnih prvenstava. Česta je pojava promjene termina natjecanja u zadnji tren te otkazivanje natjecanja koja se naknadno ne održavaju. Od disciplina u mlađim dobnim kategorijama odvijaju se natjecanja iz Ciklokrosa, Mtb-a, (XCO), cestovnog biciklizma (cesta i kronometar) te piste (500 m i 2000 m, na bodove), a postoje dvije nacionalne reprezentacije, cestovna i MTB.

2. ANALIZA STANJA

2.1. Analiza stanje Hrvatskih trenera u biciklizmu

Sustav školovanja za biciklističke trenere u Republici Hrvatskoj ne postoji, jedina je mogućnost nakon završetka Kineziološkog fakulteta školovati se kod UCI-a, u Švicarskoj, koji organizira tečajeve biciklizma za sve biciklističke grane. HBS i UCI imaju odličnu suradnju i u više navrata je HBS školovao svoje trenere. Za dobivanje licence trenera pri HBS-u ne postoji pravilnik te se licenca izdaje na temelju zahtjeva. Uglavnom su to nekadašnji vozači ili ljudi koji su radili u biciklizmu kao treneri dugi niz godina. Samo mali broj trenera radi s mlađim dobnim kategorijama. Kako sustav školovanje trenera ne postoji, tako ne postoji ni kriterij vrednovanja trenera.

Tablica 1. Pregled broja licenciranih trenera po godinama

Godina	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Broj trenera	14	15	14	16	18	21

2.2. Analiza stanja mladih dobnih kategorija po godinama od 2008. do 2013. godine

Od 2008. pa do 2010. postojale su samo dvije početničke kategorije U-13 i U-15 te od 2011. postoji i treća kategorija U-14 godina. Na nekim natjecanjima kategorije startaju zajedno, a na nekim odvojeno.

Tablica 2. Prikaz broja licenciranih početnika po kategorijama i po godinama

Broj početnika	2008	2009	2010	2011	2012	2013
U – 13	28	45	45	48	30	41
U – 14				27	14	33
U – 15	52	87	83	32	34	48
Ukupno	80	132	128	107	78	122

Uz regionalna i Kup natjecanja najvažnija natjecanja svakako su državna prvenstva koja se dijele u 5 različitih disciplina prikazanih u tablicama. Svaka disciplina je za sebe posebna kategorija, neki vozači voze sve discipline, dok neki vozači samo određene discipline.

Tablica 3. prikaz broja nastupa na nacionalnim prvenstvima

Nacionalna prvenstva	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Ciklokros	14	24	25	20	25	38
2. Kronometar	19	36		39	39	37
3. Cesta	23	35		48	39	
4. XCO	22			17	14	20
5. Pista				55	41	

Za usporedbu kvalitete vozača iz godine u godinu najbolji kriterij je svakako rezultat na 2000 metara na pisti jer su uvjeti standardizirani te se rezultati mogu uspoređivati iz godine u godinu, što kod ostalih disciplina nije slučaj jer se državno prvenstvo u ostalim disciplinama u pravilu uvijek održava na drugom mjestu te jako ovisi o konfiguraciji terena, vremenskim uvjetima te same taktike na utrci.

Tablica 4. Pregled rezultata za početnika A,B,C, na pisti na 2000 metara 2011. i 2012. godine, 2013. godine nije održano natjecanje iako je bilo u kalendaru HBS-a.

	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	A	A	A	B	B	B	C	C	C
1	2:56	2:55	-	3:04	2:59	-	3:10	3:15	-
2	2:57	2:58	-	3:12	3:03	-	3:16	3:23	-
3	3:01	2:59	-	3:12	3:06	-	3:16	3:23	-
4	3:02	3:02	-	3:16	3:14	-	3:19	3:29	-
5	3:03	3:04	-	3:17	3:15	-	3:27	3:34	-

2.3. Analiza stanja Hrvatske reprezentacije od 2008. do 2013. godine za mlade juniore

U biciklističkom sustavu Republike Hrvatske svake godine se na svima nacionalnim prvenstvima proglašavaju državni prvaci u pojedinim disciplinama i kategorija, najbolji su od njih, u pravilu iz cestovnog biciklizma, bez ikakvih kriterija, sudjelovali kao reprezentacija na međunarodnim cestovnim utrkama. Od 2008. godine do 2013. godine mlađi juniori (U-16 U-17) kao reprezentacija sudjelovala je u Austriji na međunarodnoj utrci s preko 20 nacija u trajanju od 4 dana. Rezultati su prikazani u tablici.

Tablica 5. Rezultati u Austriji na utrci za mlade juniore, posljednja od pet etapa

Godina	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Broj ekipa	22	20	20	22	23	22
Plasman	22	20	Bez plasmana	22	23	22

Hrvatska kadetska reprezentacija sudjelovala je u proteklih 6 godina na međunarodnoj utrci i uglavnom se plasirala na posljednje mjesto.

3. DISKUSIJA S PRIJEDLOGOM RAZVOJA AKTUALNOG STANJA

Pri HBS-u postoje natjecanja za mlade dobne kategorije (U-13, U-14 i U-15) koje se odvijaju tijekom cijele godine u dvije osnovne discipline, Cesta i MTB. Natjecanja su organizirana u KUP-u Hrvatske u kojima se zbrajaju bodovi s više utrka te Nacionalna prvenstva kao jednodnevne utrke. Termini i datumi utrka često su podložni promjenama, utrke ne organizira ni financira HBS premda uvjetuje održavanje utrka određenim propisima. Zna biti primjera naknadnih poništenja utrka od strane HBS-a u smislu bodova te neodržavanje utrka kao prihvatljiva opcija bez ikakvih sankcija. Utrke organiziraju uglavnom klubovi samostalno. Odlazak s reprezentacijom kod mlađih juniora U-16, U-17 na međunarodna natjecanja dobro funkcionira, premda ne postoji jasan kriteriji odabira vozača, a rezultati su uglavnom jako skromni. Izuzetno je dobro što se do 2103. godine krenulo s mlađim dobnim kategorijama na međunarodne utrke u MTB-u. Rješenje je ovakvog stanja izrada nacionalne rang ljestvice koja bi objedinjavala sve biciklističke discipline, povećala bi broj natjecatelja jer bi datumi bili unaprijed definirani, a samim time i kvalitetu rezultata jer bi se lakše moglo planirati i programirati trenažni proces.

3.1. Prijedlog razvoja aktualnog stanja

Sukladno dopisu Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta (KLASA: 620-01/13-03/00110 URBROJ: 533-22-13-0006 od 6. svibnja 2013. godine, koji je upućen nacionalnim sportskim savezima, a gdje se između ostalo navodi *Nacionalni sportski savezi zaprimaju prijave učesnika-sportaša za uvrštenje na rang-listu nacionalnog sportskog saveza za potrebe upisa u srednje škole u razrede za sportaše u školskoj godini 2013/2014. Svakom prijavljenom kandidatu nacionalni sportski savezi izdaju potvrdu o prijavi. Usporedno, savezi izrađuju popis kriterija sportske uspješnosti prema kojim će rangirati prijavljene kandidate.*

S ciljem uvažavanja školske godine koja traje od RUJNA do KOLOVOZA, odnosno nastavne godine koja traje od RUJNA do LIPNJA kao i rokova koje traži MZOS-a, konačna rang lista morala bi biti zaključena prije završetka nastavne godine što podrazumijeva mjesec LIPANJ. Kako se glavna biciklistička sezona održava od TRAVNJA do RUJNA a većina prvenstva prema kalendaru HBS-a održavaju se od LIPNJA do KOLOVOZA, uvelike otežava izradu kriterija za nacionalnu rang listu koja mora zadovoljiti zahtjeve MZOS-a. Sljedeći podatak koji otežava okolnosti je taj da učenici istog razreda nisu jednaka kategorija prema kategorijama HBS-a, jer prema HBS-u dobna granica je 1.1. a za upis su školu 31.3. te tu dolazi do preklapanja godišta. Potrebno je objediniti kategorije i discipline u jednu nacionalnu rang ljestvicu koja bi se bodovala kroz dvije godine kalendarske godine počevši od SRPNJA a završavajući u LIPNJU, a objedinjavala bi učenike. Discipline koje bi se bodovale jesu: Ciklokros, MTB (XCO i Eliminator) CESTA (Cesta i Kronometar) te PISTA (2000m i 500m), ukupno bi se održavalo 7 utrka, kroz 7 mjeseci.

Tablica 6. Prikaz utrka kroz godinu koje bi se bodovale za nacionalnu rang ljestvicu

Mjesec	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Siječanj	Travanj	Svibanj	Lipanj
Disciplina	Eliminator	XCO	Pista 500 m	Ciklokros	Kronometar	Cesta	Pista 2000 m

Sve kategorije U-13, U-14, U-15 startale bi zajedno kao jedna kategorija mlađi kadeti (osnovnoškolci) te bi se ukupni poredak bodovao za nacionalnu rang listu, posebno za djevojčice posebno za dječake. Ovakvim načinom organizacije utrka zadržale bi se dosadašnje kategorije U-13, U-14, U-15 prema postojećim propisima s time da niže kategorije ostvaruju plasman u svojoj, ali i višim kategorijama dok obrnuto nije moguće. Nacionalna ranga lista bila bi izuzetno popularna kod djece jer bi se svi vozači mogli međusobno uspoređivati, a i odaziv na takve utrke bio bi velik, zbog važnosti same utrke. Rezultatom na 2000 m u lipnju kao finalna utrka dobio bi se izuzetno važan podatak o stanju generacije te njihovim mogućnostima na međunarodnim utrkama.

4. LITERATURA

1. http://www.hbs.hr/kalendar_2008.php
2. http://www.hbs.hr/kalendar_2009.php
3. http://www.hbs.hr/kalendar_2010.php
4. http://www.hbs.hr/kalendar_2011.php
5. http://www.hbs.hr/kalendar_2012.php
6. http://www.hbs.hr/kalendar_2013.php
7. http://www.hbs.hr/prikaz_licenciranih.php